

Володимир НАГНИБІДА¹

ВПЛИВ КАРАНТИННИХ COVID-ОБМЕЖЕНЬ ТА ПОЛІТИКИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ НА ВИРІШЕННЯ СПОРІВ У ПОРЯДКУ МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО АРБІТРАЖУ

Досліджено новітні виклики для інституту міжнародного комерційного арбітражу у зв'язку з пандемією коронавірусної інфекції COVID-19 та вплив супутнього впровадження інструментів діджиталізації та цифровізації на різних стадіях арбітражного розгляду. Особливо увага приділяється встановленню причин меншого негативного впливу пандемії на інститути альтернативного вирішення спорів порівняно з системою державного судочинства. Доведено, що на рівні арбітражних інституцій прослідковується наявність злагоженої та виваженої реакції на виклики пандемії, що виражається у запевненні бізнесу як потенційних сторін у справі, у продовженні належного функціонування установи та здійсненні нею адміністрування арбітражного процесу навіть у новітніх умовах, у розробці настанов та аналогічних документів, впровадженні практик віртуального арбітражного розгляду. Встановлено заходи, прийняті провідною арбітражною інституцією України — МКАС при ТПП України, як реакцію на карантинні обмеження та проаналізовано перспективи подальшого розвитку міжнародного комерційного арбітражу в Україні та світі у наступні роки. Резюмується, що аналіз досліджених

¹ доктор юридичних наук, доцент,
завідувач лабораторії адаптації законодавства України до права ЄС,
Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва
імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України (м. Київ),
v.nagnybida@gmail.com,
<https://orcid.org/0000-0003-4233-7173>.

*новацій та перспектив щодо подальшої еволюції інструментів діджиталізації в рамках арбітражного процесу дозволяє погодитись із прогнозами, пропонованими у звіті МКАС при ТПП України за 2020 рік діяльності. Також можливо додати, що ширшого застосування у практиці міжнародного комерційного арбітражу набуватимуть і вже запроваджені механізми, такі як: *document-only production, fast-track arbitration, Med-Arb* тощо. Додатково стверджується, що навіть після завершення пандемії COVID-19 зміни, спричинені нею та впроваджені засоби віртуалізації та діджиталізації арбітражного процесу, не втратять популярності та міцно увійдуть у практику міжнародного комерційного арбітражу, реформувавши цей інститут у площині інтеграції всіх стадій арбітражного розгляду до реалій новітнього технологічного прогресу.*

Ключові слова: коронавірусна інфекція, міжнародний комерційний арбітраж, COVID-19, діджиталізація арбітражного розгляду, віртуальний процес.

Значним викликом сьогодення для всіх сфер соціально-економічного життя суспільства стало стрімке поширення коронавірусної інфекції COVID-19, що стало перевіркою не лише систем охорони здоров'я на регіональному та міжнародному рівнях, але й суттєво вплинуло на перебіг та обсяги здійснення міжнародної торгівлі. Закономірно, що тісно пов'язані із останньою механізми альтернативного вирішення спорів, у тому числі міжнародний комерційний арбітраж, зазнали трансформаційних змін, пришвидшивши віртуалізацію та діджиталізацію арбітражного процесу, надавши складу арбітражу та сторонам нові можливості безконтактного розгляду та вирішення спорів. При цьому означені процеси потребують науково-аналітичного дослідження, виявлення ключових рис та тенденцій, прогнозування розвитку новітніх інструментів у майбутньому, зокрема у світлі вже наявної цифровізації, що здійснюється в Україні як елемент державної політики. Важливо прослідкувати й втілення виявів карантинних обмежень та діджиталізації на різних етапах розгляду справи в арбітражному порядку.

До дослідження наслідків пандемії COVID-19, зважаючи на впровадження нових механізмів та інструментів вирішення спорів у міжнародному комерційному арбітражі, цифровізації арбітражного процесу та взаємозв'язку цих процесів, останнім часом звертається все більше науковців та практиків, комплексно розглядаючи ці питання з прогнозуванням подальшої еволюції. Так, означені аспекти були предметом наукових та аналітичних праць таких зарубіжних авторів, як: Т. Адесейє, Б. Арп, Дж. Бадах, Д. Бегшоу, С. Вільске, Х. Дж. Наон, Л. Ноттедж, К. М. Руні, К. Фан, Л. Фроммельт та інших. При цьому новизна та актуальність проблематики зумовлюють гостру необхідність проведення подальших наукових студій, зокрема в контексті української специфіки та політики діджиталізації,

впроваджуваної у сферах урядування, судовій системі та альтернативних методах вирішення спорів.

Таким чином, метою статті є виявлення та аналіз різних аспектів впливу заходів, спрямованих на боротьбу з поширенням коронавірусної інфекції COVID-19 та пов'язаних із ними процесів цифровізації арбітражного процесу, на порядок розгляду і вирішення спорів у порядку міжнародного комерційного арбітражу.

Досліджуючи наслідки впливу пандемії COVID-19 на процес та складники інституту міжнародного комерційного арбітражу, слід насамперед відзначити більшу готовність системи альтернативного вирішення спорів, а отже — й меншу вразливість до викликів світу в умовах пандемії, порівняно із державним судочинством до потреб і реалій віртуального розгляду і вирішення спорів [1]. Серед причин меншого негативного впливу пандемії COVID-19 на міжнародний комерційний арбітраж аналітики відзначають:

1) гнучкість арбітражних правил, що дозволяє сторонам адаптувати процедуру до своїх потреб, наприклад, узгодити процедурний графік, легко коригувати строки, відкласти слухання тощо;

2) використанням технологій, відеоконференцій та віртуальних слухань ще до пандемії COVID-19;

3) безперервна адміністративна підтримка арбітражного розгляду з боку арбітражних інституцій, які продовжують ефективно функціонувати;

4) діджиталізація: електронна реєстрація та безпаперовий розгляд справ (покази свідків, експонати, експертні висновки, а також вся процедурна кореспонденція підлягає обміну тільки в електронному вигляді, особливість, яка досі не трапляється у багатьох національних судових системах);

5) час і витрати: арбітраж, як правило, вважається менш дорогою та швидкою альтернативою національним судам [2].

Причина, вказана у другому пункті, пов'язується з наявністю вже запущених механізмів цифровізації та діджиталізації, попередньою розробкою численних документів, рекомендацій та впровадженням практик безконтактного надання документів, проведення слухань, ухвалення рішень та ін., що реалізовувалось провідними арбітражними інституціями протягом останнього десятиліття.

Так, з 2014 року Міжнародна торгівельна палата (*International Chamber of Commerce*, далі — ICC) запровадила рекомендації з використання нових технологій у арбітражу для відповіді на правові виклики, пов'язані зі збереженням конфіденційності інформації при електронній передачі, гарантуванням автентичності документів та іншими питаннями, а в 2017 році ICC впровадила правила скороченої процедури для малозначних справ, згідно з якими арбітри не були зобов'язані проводити слухання та могли засновувати свої рішення лише на розгляді документів [3]. Крім цього, в тому ж 2017 році Комісією ICC було підготовлено доповідь щодо використання інформаційних технологій у міжнародному арбітражі [4]. Документ торкався численних аспектів застосування ІТ під час підписання арбітражного застереження та надання сторонами згоди на можливість застосування електронних засобів комунікації під час розгляду і вирішення

справи, призначенні арбітрів, у питаннях, що виникають під час арбітражного процесу, зважаючи на роль сторін та складу арбітражу, котрі звертаються до інформаційних технологій, низки окремих питань, що можуть виникнути на різних стадіях арбітражного розгляду (проблеми сумісності, електронного обміну поданнями та іншими документами, збереження цілісності даних, конфіденційності та безпеки надання інформації, захисту прав інтелектуальної власності тощо). Було приділено увагу й проблемам застосування ІТ при проведенні слухань, використання програмного забезпечення для здійснення візуальних презентацій, проведення відео- та телефонних конференцій. З цього приводу відзначалась можливість, щоб заощадити час та витрати, домовленості сторін або прийняття складом арбітражу розпорядження про те, щоб певних (або навіть усіх) свідків можна було вислухати у відео- або телефонному режимі, замість того, щоб вимагати від свідка особистої присутності на слуханні.

У зв'язку з пандемією коронавірусної інфекції COVID-19, означені зрушення на шляху до віртуалізації арбітражних слухань та цифровізації всього процесу розгляду і вирішення справи в порядку міжнародного комерційного арбітражу зазнали суттєвої інтенсифікації, що відобразилось не лише на рівні практик арбітражних інституцій, але й у рамках урядової політики окремих держав. До прикладу, у Франції підтримка комерційного арбітражу з боку бізнес-посередника у випадку конфлікту із замовниками чи постачальниками була визначена серед додаткових негайних заходів держави з підтримки бізнесу [5], а у Колумбії уряд у 2020 році ухвалив спеціальний указ, який забороняє зупиняти провадження в арбітражі, примиренні та інших механізмах альтернативного вирішення спорів; лише у випадках технічних, особистих чи юридичних труднощів, які неможливо подолати розумними зусиллями, провадження може бути зупинено [3]. У світлі цього коментатори відзначали, що в контексті арбітражу пандемія збільшила темпи змін, змусивши арбітражні інститути адаптуватися та більше відповідати найкращим міжнародним практикам [1].

Загалом, на рівні арбітражних інституцій прослідковується наявність злагодженої та виваженої реакції на виклики пандемії, що виражається як у запевненні бізнесу та потенційних сторін у справі в продовженні належного функціонування установи та здійсненні нею адміністрування арбітражного процесу навіть у новітніх умовах, та у розробленні настанов та інших документів, впровадженні практик віртуального арбітражного розгляду. У аналітичних джерелах увага звертається й на реакцію бізнесу та пандемію COVID-19 у взаємозв'язку із розглядом спорів у арбітражному порядку. Відзначається, що хоча й має місце зростання в кількості договірних спорів, у сучасних економічних та фінансових умовах компанії здебільш зосереджені на їхній здатності до продовження здійснювати поточну операційну діяльність, відкладаючи вирішення спорів на потім. Незважаючи на це, більш раціональним може видатись підхід, спрямований на швидкий розгляд справ у арбітражі, приймаючи до уваги зобов'язання арбітражних інституцій працювати у звичному режимі як щодо наявних справ, так і зважаючи на реєстрацію нових заяв. Важливим фактором є й залежність форми проведення арбітражного процесу від умов, узгоджених

сторонами в арбітражній угоді, хоча рідкісними, якщо взагалі наявними, є заборони до початку процесу в електронній формі, до того ж багато інституцій прямо передбачили відсутність обов'язку надання фізичних копій документів — запити щодо ініціювання арбітражу та подання доказів можна надсилати електронною поштою без додаткових зусиль [6].

Щодо інституційної відповіді та розроблених документів, можливо розглянути досвід низки провідних арбітражних установ. Так, у квітні 2020 року Міжнародний арбітражний суд ІСС (далі — ІСС, Суд) опублікував Інструкцію ІСС щодо можливих заходів, спрямованих на зменшення наслідків пандемії COVID-19 (далі — Інструкція ІСС) [7]. Документ охоплює окремі інструменти, пов'язані з організацією віртуальних слухань, наданням та отриманням документів від Секретаріату ІСС, пришвидженням розгляду справ складом арбітражу, гарантуванням винесення ними арбітражних рішень в умовах пандемії COVID-19. В Інструкції ІСС вказується, що Суд визнає важливу роль, яку сторони, адвокати й склад арбітражу відіграють у забезпеченні того, щоб спори й надалі вирішувалися на основі принципу справедливості, швидко та фінансово ефективно, передбачаючи в цій Інструкції перелік процедурних інструментів, доступних сторонам, адвокатам і складу арбітражу для пом'якшення затримок, викликаних пандемією, за рахунок підвищення ефективності і представляючи рекомендації щодо організації конференцій і слухань у контексті урахування особливостей COVID-19, включаючи проведення таких конференцій та слухань з допомогою аудіоконференцій, відеоконференцій або інших подібних засобів зв'язку (що загалом визначаються як «віртуальні слухання»). Також Інструкція ІСС містить два додатки: чекліст для протоколу за результатами віртуальних слухань, та запропоновані застереження для кіберпротоколів і процесуальних наказів, пов'язаних із віртуальними слуханнями.

Подібні рекомендації були підготовлені й іншими провідними арбітражними інституціями: Гонконзький міжнародний арбітражний центр (НКІАС) опублікував Рекомендації НКІАС для віртуальних слухань [8], Віденський міжнародний арбітражний центр (VIAC) — Віденський протокол — практичний чекліст для проведення віддалених слухань [9], Арбітражний інститут Торгової палати Стокгольма (SCC) підготував Чекліст щодо проведення арбітражних та медіаційних слухань у часи COVID-19 [10], Китайська міжнародна економічна та торговельна комісія (СІЕТАС) підготувала СІЕТАС: Рекомендації щодо активного та належного здійснення арбітражного розгляду протягом пандемії COVID-19, що містять конкретні заходи щодо використання онлайн-системи подання заяв, вручення документів та проведення слухань, включно з додатком, який містить положення щодо віртуальних слухань (набули чинності 01 травня 2020 р. і припиняють свою дію після закінчення пандемії) [11], та ін. Вартою згадки є й позиція Арбітражного інституту Торгової палати Стокгольма (SCC), що запропонував власну Платформу SCC для проведення *ad hoc* арбітражу за участю сторін з усього світу, починаючи з травня 2020 року, що повинна слугувати безпечним та безоплатним під час пандемії COVID-19 цифровим майданчиком для комунікації та обміну файлами між сторонами та складом арбітражу [12]. Деякі з арбітражних установ

поки обмежились лише заявами щодо запевнення у продовженні своєї роботи та адміністрування наявних та нових справ, зокрема таку заяву зробив Лондонський міжнародний арбітражний суд (LCIA) [13].

Заслугує на увагу дослідження С. Вільске та зроблені в його результаті висновки, спрямовані на класифікацію підходів до реагування на пандемію COVID-19, залежно від строкості їхнього запровадження та ефективності. До короткострокових рішень він відносить закриття доступу до приміщень арбітражних інституцій; проведення віртуальних слухань як універсальне рішення, що, втім, має й певні негативні наслідки в контексті належного допиту свідків (особливо якщо він здійснюється перехресно). До середньострокових належать: внесення змін та запровадження більш гнучких процедур у межах арбітражних регламентів та рекомендацій; зростання кількості арбітражних розглядів, у тому числі й у рамках інвестиційного арбітражу (цілком очевидно, що суворі державні обмеження та нормативні акти суперечать очікуванням будь-якого іноземного інвестора щодо законодавчої бази та економічних умов його інвестицій) [14, с. 12–27]. Цікаво, що в контексті довгострокового прогнозування впливу пандемії COVID-19 на міжнародний комерційний арбітраж дослідник вказує на центральну роль у новому діджиталізованому та віртуалізованому світі арбітражу віртуальних слухань, висловлюючи сподівання, що з впровадженням віртуальних слухань арбітраж стане швидшим, дешевшим і, можливо, навіть кращим, зважаючи на менший екологічний вплив через відсутність подорожей до місця слухань та безпаперовий — фактично навіть майже безконтактний — арбітраж [14, с. 29]. Такі надії не є безпідставними та говорять на користь високої ймовірності безповоротної зміни практики розгляду і вирішення спорів у арбітражному порядку в постковідному світі.

Пандемія COVID-19 вплинула й на функціонування МКАС при ТПП України, який не залишається осторонь сучасних світових тенденцій та має на меті впровадження кращих відповідних світових практик. Так, 17 вересня 2020 року Президія ТПП України затвердила зміни до Регламентів МКАС і МАК при ТПП України з метою врегулювання розширеного використання технологій під час віддаленого арбітражного розгляду. У Звіті «Система ТПП в Україні у 2020 році» відзначається, що такі зміни стали своєчасною реакцією на вплив карантинних обмежень на бізнес і на міжнародний комерційний арбітраж [15]. У звіті МКАС при ТПП України щодо діяльності у 2020 році [16] серед новел чинної редакції Регламенту, спрямованих на реагування викликам пандемії COVID-19, відзначається врегулювання використання відеоконференцв'язку під час усних слухань справ, у тому числі передбачено право Арбітражного суду встановлювати порядок проведення усних слухань, зокрема форму їхнього проведення (очно, онлайн або комбіновано); здійснення поступового переходу до діджиталізації арбітражу шляхом передбачення обов'язкового направлення сторонами документів у електронній формі, визначення моменту отримання арбітражними інституціями електронних повідомлень сторін. У новій редакції Регламенту МКАС при ТПП України [17] наскрізно закріплюється можливість звернення сторін або складу арбітражу до механізмів проведення відеоконференції. До прикладу, у ч. 2 ст. 47 зазначеного Регламенту

склад Арбітражного суду має право проводити усне слухання справи або арбітр брати участь у такому слуханні в режимі відеоконференції поза межами приміщення МКАС, про що сторонам повідомляється у повістці або ухвалі Арбітражного суду. У ч. 4 цієї ж статті Регламенту вказано, що Арбітражний суд має право провести заслуховування свідків або експертів із використанням систем відеоконференцзв'язку, а згідно з ч. 4 ст. 39 Регламенту МКАС при ТПП України, якщо усне слухання справи та/або інші засідання проводяться в іншому місці, ніж місце арбітражу, або в режимі відеоконференції, арбітраж вважається проведеним у місці арбітражу, зазначеному в частині першій цієї статті. Арбітражне рішення вважається винесеним у місці арбітражу.

Також у звіті МКАС при ТПП України за 2020 рік серед планів ІСАС на 2021 рік передбачається підвищення технологічного рівня арбітражного розгляду справ та діджиталізація арбітражу й робиться прогноз на майбутнє розвитку арбітражу щодо того, що розгляд спорів у міжнародному комерційному арбітражі значно змінюється, зокрема під впливом наслідків пандемії COVID-19. До найбільш імовірних майбутніх трансформацій у міжнародному арбітражі віднесено те, що провідні міжнародні інституції працюватимуть над подальшим технічним удосконаленням онлайн-платформ для кращого захисту прав та інтересів сторін під час віртуальних слухань, а також над розробкою спеціальних протоколів/інструкцій для арбітражного розгляду із застосуванням онлайн- та гібридних форматів; будуть розширені категорії спорів, що розглядатимуться арбітражем на основі письмових документів без проведення усних слухань; арбітражні процедури тяжитимуть до використання гібридних форматів: значна економія на вартості арбітражного розгляду для сторін, а також гнучкість віртуальних слухань, ймовірно, сприятимуть їхній популярності, що зростатиме в майбутньому; арбітражні інституції продовжать удосконалювати свої регламенти для кращого регулювання використання або поєднання всіх доступних форматів арбітражного розгляду справ з метою ефективного захисту прав і законних інтересів сторін арбітражу [16].

Підбиваючи підсумки викладеного й аналізуючи наведені новації та перспективи щодо подальшої еволюції інструментів діджиталізації у рамках арбітражного процесу, слід погодитись із прогнозами, пропонуваними у звіті МКАС при ТПП України. Можливо додати, що ширшого застосування у практиці міжнародного комерційного арбітражу набуватимуть й уже запроваджені механізми, такі як: *document-only production*, *fast-track arbitration*, *Med-Arb* тощо. Додатково вважаємо, що навіть після завершення пандемії COVID-19 зміни, спричинені нею, та впроваджені засоби віртуалізації та діджиталізації арбітражного процесу не втратять популярність та міцно увійдуть у практику міжнародного комерційного арбітражу, реформувавши цей інститут у площині інтеграції всіх стадій арбітражного розгляду до реалій новітнього технологічного прогресу.

Список використаних джерел

1. Rooney K. M. The Global Impact of the COVID-19 Pandemic on Commercial Dispute Resolution in the First Year (02.06.2021). *International Bar Association*. URL : <https://bit.ly/37t7JDC>.
2. Коронавирус (COVID-19) и суды: Переход от судебного разбирательства к арбитражу? (18.04.2020). *Международный арбитраж. Aceris Law LLC*. URL : <https://bit.ly/3kRimTD>.
3. Naón H. G., Arp B. Virtual Arbitration in Viral Times: The Impact of Covid-19 on the Practice of International Commercial Arbitration. *Washington College of Law*. URL : <https://bit.ly/3M7krXu>.
4. ICC Commission Report. Information Technology in International Arbitration. International Chamber of Commerce (2017). *International Chamber of Commerce*. URL : <https://bit.ly/3LVLtBj>.
5. Бадах Дж. Огляд початкових механізмів економічного, національного і багатостороннього реагування на covid-19 (18.03.2020). *Офіс ефективного регулювання BRDO*. URL : <https://bit.ly/3900of4>.
6. Adeseye T. How COVID-19 might affect international arbitration (08.04.2020). *Practical Law Arbitration Blog*. URL : <https://bit.ly/3884qII>.
7. ICC Guidance Note on Possible Measures Aimed at Mitigating the Effects of the COVID-19 Pandemic (09.04.2020). *International Chamber of Commerce*. URL : <https://bit.ly/38dNDgP>.
8. HKIAC Guidelines for Virtual Hearings, HKIAC (05.05.2020). *Hong Kong International Arbitration Centre*. URL : <https://bit.ly/3LWQV70>.
9. The Vienna Protocol — A Practical Checklist for Remote Hearings (2020). *Vienna International Arbitral Centre*. URL : <https://bit.ly/3kNEK0g>.
10. SCC Checklist on Holding Hearings in Times of Covid-19 (16.03.2020). *The Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce*. URL : <https://bit.ly/3KTP3up>.
11. CIETAC: Guidelines on Proceeding with Arbitration Actively and Properly During the COVID-19 Pandemic (Trial) (28.04.2020). *China International Economic and Trade Arbitration Commission*. URL : <https://bit.ly/3P70Ngg>.
12. SCC Platform Made Available to Ad Hoc Arbitrations Globally, SCC (23.04.2020). *The Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce*. URL : <https://bit.ly/3Fr7mpt>.
13. LCIA Services Update: COVID-19 (18.03.2020). *The London Court of International Arbitration (LCIA)*. URL : <https://bit.ly/3LTdedC>.
14. Wilske S. The Impact of COVID-19 on International Arbitration — Hiccup or Turning Point? *Contemporary Asia Arbitration Journal*. 2020. Vol. 13, Issue 1. P. 7–44.
15. Система ТПП в Україні у 2020 році. *Урядовий портал*. URL : <https://bit.ly/391bznZ>.
16. Діяльність ІСАС у 2020 році. *Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України*. URL : <https://bit.ly/3MSoFqQ>.
17. Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України. Зі змінами, що набрали чинності з 01.11.2020 р. *Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України*. URL : <https://bit.ly/3russLE>.

Надійшла до редакції 12.11.2021

Volodymyr NAHNYBIDA

Academician F. H. Burchak Scientific and Research Institute of Private Law and Entrepreneurship of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine

The Influence of Quarantine COVID-Restrictions Related and Policy of Digitalization on Dispute Resolution via International Commercial Arbitration

The article deals with the study of the latest challenges for the institute of international commercial arbitration in connection with the pandemic of coronavirus infection COVID-19 and to the study of the impact of the concomitant introduction of digitalization tools at different stages of arbitration. Special attention is paid to establishing the reasons for the smaller negative impact of the pandemic on the institutions of alternative dispute resolution compared to the system of state justice. The paper proves that at the level of arbitration institutions there is a coordinated and balanced response to the challenges of the pandemic, which is expressed in the assurance of business and, consequently, potential parties in the dispute, in continuing the proper functioning of the institution and its administration even in the latest conditions, and in the development of guidelines and similar documents, the implementation of virtual arbitration practices. The measures taken by the leading arbitration institution of Ukraine — ICAC at the Ukrainian CCI in response to quarantine restrictions were identified, and the prospects for further development of international commercial arbitration in Ukraine and the world in the coming years were analyzed. The author summarizes that the analysis of innovations and prospects studied in scientific work regarding the further evolution of digitalization tools in the arbitration process, allows us to agree with the forecasts proposed in the report of ICAC at the Ukrainian CCI for 2020. At the same time, it is possible to add that already introduced mechanisms, such as document-only production, fast-track arbitration, Med-Arb, etc., will be more widely used in the practice of international commercial arbitration. It is further argued that even after the end of the COVID-19 pandemic, the changes it has brought and the virtualization and digitalization of the arbitration process will not lose popularity and become firmly entrenched in international commercial arbitration, reforming the institution to integrate modern technological progress realities at all stages of arbitration.

Keywords: *coronavirus infection, international commercial arbitration, COVID-19, digitalization of arbitration, virtual process.*